

Viite

Asia

Venäjän metsäteollisuuden kilpailukyvyn parantaminen

Asiasanat VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS**Hoitaa UM** ITÄ-22**Hoitaa UE** MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-20; ITÄ-21; ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-03

BER; PIE

KTM; MET; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY;

MMM/MEO; MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; YM; YM/ALO; YM/KVY

Lesprom Industry Consulting järjesti 14.03 Pietarissa konferenssin "Venäjän metsäteollisuusyritykset: kilpailukyvyn parantamisen potentiaali ja kestävä kehitystä estävät tekijät".

Alustuksissa ja konferenssin suosituksissa korostetaan kansallisen metsäpolitiikan laatimisen tärkeyttä.

Raakapuun saatavuudesta kannettiin huolta useissa alustuksissa.

Karjalassa suunnitellaan tasavallan metsäsektorihallinnon ja federaation alueellisen metsähallinnon yhdistämistä.

Lesprom Industry Consulting järjesti 14.03 Pietarissa konferenssin "Venäjän metsäteollisuusyritykset: kilpailukyvyn parantamisen potentiaali ja kestävä kehitystä estävät tekijät". Tilaisuuden puheenjohtajina toimivat Luoteis-Venäjän federaatiopiirin presidentin edustajan sijainen **L. Soveršajeva** ja Lemo-konsernin hallituksen puheenjohtaja **A. Benin**. Osanottajina oli 70- 80 metsäteollisuuden, metsätalouden, hallinnon ja rahoituslaitosten edustajaa. Tilaisuudessa pidettiin 15 alustusta, joissa käsiteltiin metsäsektorin tilaa ja kehittämistä hyvin erilaisista näkökulmista.

Alustukset

Seuraavassa esitetään puheenvuoroista lyhyesti lähinnä uusia metsäsektorin kehittämistä koskevia näkökohtia:

L. Soveršajeva totesi, että metsäteollisuuden kannattavuus heikkeni vuonna 2002. Raakapuun vienti kasvoi vaikka tavoitteena on sen vähentäminen. Luoteis-Venäjän metsäsektorin liiketoiminnasta kolmasosa on harmaata liiketoimintaa. Hallitus on vahvistanut alan kehittämisen pääperiaatteen. Tällaisten seminaarien avulla voidaan täsmentää kehittämistarpeiden määrittelyä.

Duuman luonnonvarakomitean puheenjohtaja **A. Beljakov** totesi perusongelmana olevan metsävarojen alhaisen käyttöasteen; puuston vuotuinen kasvu on lähes miljardi kuutiota mutta hakkuut

yhteensä vain noin 160 milj. m³ vuodessa. Federaation omistus vallitsee ja yksityistä metsänomistusta pelätään. Vuokrakauden jälkeen tulee vuokraajalla olla mahdollisuus saada metsä omistukseensa. Luonnonvaraministeriön uuden metsämaksulain valmistelussa tulee ottaa huomioon se, että hinnan määrittäminen perustuu valtion ja yrityksen väliseen dialogiin. Raakapuun vientituloja ei tarvita, koska uusi korkoperusteinen hinnoittelu antaa valtiolle riittävän osuuden raakapuusta jalostuksen avulla saatavasta tulosta.

Luonnonvaraministeriön metsävarannon käytön hallinnon päällikkö **V. Nefedjev** epäili sitä, voidaanko vuokrattua metsävarantoa käyttää kiinnitettynä vakuutena. Tulisi vuokrata alueellisesti selviä kokonaisuuksia, esim. koko leshoosi. Jos vuokraaja saa kokonaisvastuun alueensa toimista saattavat metsänsuojelun kustannukset nousta suhteettoman suuriksi. Suomeen viedystä koivukuitupuusta suomalainen ostaja löytää usein arvokasta vanerikoivua.

OA O Svetogorskin pääjohtaja **S. Pondar** piti yritysten haltuun saatavissa olevien metsävarojen määrää merkittävänä investointien houkuttelevuutta lisäävänä tekijänä.

ZAO Luoteis-Venäjän metsäteollisuusryhmän pääjohtaja **I. Bitkov** oli sitä mieltä, metsäteollisuuden kannattavuus on huono ja toivoi valtiota mukaan liiketoimintaan.

IPE:n kehitysjohtaja **D. Tšujko** piti kansallisen metsäpolitiikan puutetta suurena ongelmana. Vaikutukset näkyvät samoja asioita koskevinä ristiriitaisina esityksinä. Uusia teollisuuslaitoksia koskevat esitykset menevät usein raaka-aineen hankinnan suhteen päällekkäin. Uuden vireillä olevan metsämaksujärjestelmän vaikutuksia ei ole selvitetty riittävästi. Metsätaloussuunnitelmien vanheneminen on ongelma. Metsän vuokraajalla tulee olla varmuus sopimuksen uusimisesta, jos entisen sopimuksen ehdot on täytetty.

Karjalan tasavallan varapääministeri ja metsäkompleksin ministeri **Ju. Ponomarev** kantoa erityistä huolta puunkorjuuyritysten tilasta. Karjalan metsävaroista on vuokrattu 60 % ja yritysten talous on kriisissä. Karjalan hallitus on valmis ottamaan vastuun alueensa metsistä. Kaikki tarvittava asiantuntemus on olemassa. Karjalan kokeilu voisi palvella muita alueita. Hän kertoi, että luonnonvaraministeri Artjuhovin kanssa on keskusteltu siitä, että Karjalassa yhdistettäisiin tasavallan metsäsektorin hallinto ja alueellinen federaation metsähallinto. Näin asiat olisivat selkeästi yhden hallinnon vastuulla.

Vologdan alueen teollisuus-, yritys- ja metsäkompleksin hallinnon päällikkö **V. Gratšev** tarkasteli Vologdan alueen metsien rakenteen muutosta ja piti kuitupuun tuotantoon tähtäävää laajaa kuusen viljelyohjelmaa tärkeänä raaka-aineen saannin turvaamiseksi tulevaisuudessa.

Konferenssin suositukset

Metsäkompleksin merkitys kansantaloudessa on kasvanut ja metsäteollisuuden kilpailukyvyn nostamiseksi ja tasapainoisen kehityksen turvaamiseksi tarvitaan seuraavia toimia:

- Venäjän WTO-jäsenyyden ollessa näköpiirissä tulee edistää teollisuuden muutosta kohti sellaisia rakenteita, joissa runkona ovat korkean jalostusasteen sellu- ja paperitehtaat. Valtion tulee tukea puunkorjuun kehittämistä; koneiden uusiminen, tienrakennus, uudet raaka-ainevarannot, vuokraoikeuden kiinnitys ja sosiaaliset kysymykset. Luonnollisten monopolien tariffipolitiikkaa tulee ohjata.
- Metsätalouden kestävyys turvaamiseksi tulee erottaa metsähallinnolliset ja tuotannolliset tehtävät, metsien vuokrasopimusten kestoja tulee jatkaa (vähintään 50 vuotta) ja vuokraajalle

tulee antaa vastuuta metsänhoidosta sekä lähinnä ulkomaisia investoreita varten tulee ottaa käyttöön konsessiot.

- Investointi-ilmapiirin parantamiseksi tulee nykyaikaistaa vero- ja yrityslainsäädäntöä. Tulee luoda edellytykset yritysten listautumiselle pörssiin. Laskentatoimessa tulee ottaa käyttöön kansainvälisesti hyväksytyjä menettelyjä.
- Valtion tulee tukea leasing-toimintaa koneiden ja laitteiden uusimiseksi. Valtion ja kansainvälisten rahoituslaitosten takuujärjestelmien käyttöä laajennetaan.
- Metsien ekologisen tilan edistämiseksi tulee ottaa käyttöön vapaaehtoinen sertifiointi ja siirtyä yleensä ympäristöystävällisen teknologian käyttöön.
- Viennin edistämiseksi tulee alentaa tai poistaa kokonaan valmiiden tuotteiden vientitullit. Maarajoilla tulee viennin rautatietariffit yhtenäistää. Vientitavaran määrän ja laadun asiantuntijakontrolli on tarpeen. Standardit tulee harmonisoida ja puun mittaus tulee nykyaikaistaa. Valtioiden välisiä sopimuksia sovelletaan joustavasti viennin edistämiseksi.
- Tulee laatia "pelin säännöt" määrittävä Venäjän kansallinen metsäpolitiikka, joka ohjaa alan kehitystä. Myös kansainväliset sopimukset edellyttävät tätä. Sen pohjalta uudistetaan säädökset ja laaditaan strategiset kehittämissuunnitelmat.

Kommentti

Tilaisuudessa käsiteltiin hyvin laajasti metsäteollisuuden kehittämisen teemoja ja keskusteltiin ei juurikaan ollut mahdollisuutta. Suosituksiin on kirjattu lähes kaikki tärkeimmät esillä olleet alan kehittämistä koskevat aiheet. Kansallisen metsäpolitiikan laatimisen tarve tuli nyt voimakkaammin esille kuin helmikuun lopulla metsäammattilaisten yleiskokouksen seminaareissa. Vastaava Siperian metsäteollisuuden seminaari pidettiin 12.03 Irkutskissa ja siellä oli osittain mukana samoja avainhenkilöitä.

Mikäli Karjalan varapääministeri Ju. Ponomarevin kertoma yhden alueellisen metsäsektorihallinnon malli toteutuu, on kyseessä koko federaation näkökulmastakin merkittävä luonnonvarahallinnon kokeilu. Toivottuna tuloksena olisi selvä hallinnon keventyminen ja yksinkertaistuminen.

Raaka-aineen saatavuudesta kannettiin huolta useissa puheenvuoroissa: kilpailevat investointihankkeet, puunkorjuuyritysten kehittäminen ja raaka-ainevarannot sekä Vologdan kuusiplantasit. Puutavaran vientiä Suomeen käsiteltiin mutta tiukkaa kritiikkiä ei esitetty. Paikallinen radiotoimittaja kysyi minulta, että ostaako Suomi puuta Venäjältä omien metsiensä säästämiseksi.

LIITTEET

-